

ทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์สำหรับนักธุรกิจ

สรสรเสริญ หุ่นแสน*

บทคัดย่อ

เป้าหมายสำคัญประการหนึ่งที่เป็นผลลัพธ์ของนักธุรกิจ คือ การมีทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์ในการดำเนินธุรกิจ การคิดเชิงวิเคราะห์เป็นกระบวนการที่บุคคลใช้ความสามารถในการคิดพิจารณา วิเคราะห์ แยกแยะ วิเคราะห์ จับประเด็น มีข้ออ้างอิงต่าง ๆ อย่างละเอียดรอบคอบ มีความไตร่ตรองอย่างถี่ถ้วน โดยต้องมีเหตุผล ความถูกต้อง ร่องรับในกระบวนการคิด เพื่อสามารถนำไปสู่ทางเลือก และการตัดสินใจในขั้นสุดท้ายได้อย่างเหมาะสม แนวทางการคิดเชิงวิเคราะห์สำหรับนักธุรกิจในการดำเนินธุรกิจจะช่วยส่งเสริมให้นักธุรกิจมีทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์ในการดำเนินธุรกิจ บทความนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อเสนอแนะโน้ตทัศน์ของทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์ ความสำคัญของการคิดเชิงวิเคราะห์ที่มีต่อนักธุรกิจ ลักษณะของการคิดเชิงวิเคราะห์ องค์ประกอบของการคิดเชิงวิเคราะห์ ขั้นตอนการคิดเชิงวิเคราะห์สำหรับนักธุรกิจ พฤติกรรมที่บ่งชี้การคิดเชิงวิเคราะห์ของนักธุรกิจ และแนวทางการคิดเชิงวิเคราะห์สำหรับนักธุรกิจในการดำเนินธุรกิจ

คำสำคัญ: ทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์ นักธุรกิจ

อาจารย์ประจำสาขาวิชาจิตวิทยาและการแนะแนว คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

* ผู้นิพนธ์ประสานงาน โทรศัพท์ 086-053-0054 อีเมล: ajsunsuen@gmail.com

Analytical thinking skills for businessman

Sansern Hunsuen

Abstract

An important goal of the successful businesspeople is having analytical thinking skills in business operation. Analytical thinking is a process of people who use their abilities to think, analyze, identify, criticize and understand issues. There are various detailed references, careful considering with reasons and accuracy to support thinking process leading appropriate choices and final decisions appropriately. Analytical thinking in business operation will support businesspeople to have analytical thinking skills. This article aims to present the concept of analytical thinking skills, the importance of analytical thinking to business people, characteristics and elements of analytical thinking, steps of analytical thinking, behaviors of critical thinking of business people and analytical thinking guidelines for business people in business operation.

Key word: Analytical Thinking Skills, Businessman

1. บทนำ

การทำงานของคนในสังคมย่อมต้องพึ่งพาทั้งตัวบุคคลและอุปกรณ์ต่างๆ ที่มีส่วนช่วยให้งานนั้นประสบความสำเร็จ การทำงานในปัจจุบันจึงต้องอาศัยการเรียนรู้ ตลอดจนการมีทักษะในการปฏิบัติงาน (Skill Worker) นักธุรกิจเป็นอาชีพหนึ่งที่ต้องทำงานด้วยทักษะการปฏิบัติงานที่มีความหลากหลาย การทำงานให้ดีขึ้นจำเป็นจะต้องอาศัยทักษะเฉพาะอย่างที่มีความสอดคล้องกับการทำงานด้วยบริบทของนักธุรกิจที่จะต้องมีการติดต่อสัมพันธ์ประสานงานในวงการธุรกิจ และการปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จ นักธุรกิจจึงต้องอาศัยเทคโนโลยี และทักษะต่างๆ ในการปฏิบัติงานเพื่อให้งานนั้นบรรลุเป้าหมาย ในบริบทที่เทคโนโลยีสารสนเทศมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วและในยุคที่ภาครัฐให้ความสำคัญและสนับสนุนให้มีประชาชนทุกภาพส่วนปฏิบัติงานภายใต้สภาพแวดล้อมดิจิทัลด้วยการขับเคลื่อนสู่โมเดลประเทศไทย 4.0 นอกจากนี้รัฐบาลได้มีการปรับเปลี่ยนวิสัยทัศน์ให้มีความสำคัญในการปรับปรุงโครงสร้างโทรคมนาคมและการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ รวมถึงมีอินเทอร์เน็ตที่ครอบคลุมในทุกพื้นที่ของประเทศให้มากที่สุดเพื่อเป็นฐานการขับเคลื่อน เศรษฐกิจและสังคมด้วยนวัตกรรม ([9] ส่งผลให้นักธุรกิจจำเป็นต้องปรับตัวและเพิ่มเติมทักษะในการปฏิบัติงานต่างๆ ที่มีความสอดคล้องกับการทำงานในยุคดิจิทัลทั้งภายใต้บริบทการทำงานในองค์กรและการทำงานที่เชื่อมโยงกับนโยบายที่รัฐให้การสนับสนุน

ทักษะการทำงานของนักธุรกิจมีความสำคัญเป็นอย่างมากที่จะทำให้การดำเนินธุรกิจประสบความสำเร็จ ดังที่ ศาสตราจารย์ คาร์ ยัน ทัม (Prof. Kar Yan Tam) คณบดี School of Business and Management แห่ง Hong Kong University of Science and Technology (HKUST) ได้วิเคราะห์ว่า แนวโน้มทักษะการทำงานของมนุษย์จะต้องทำงาน

ร่วมกับหุ่นยนต์ ระบบอัตโนมัติต่างๆ ขณะเดียวกันคนทำงานต้องพัฒนาทักษะจนกระทั่งมีความชำนาญด้านการบริหารจัดการดิจิทัลและเทคโนโลยีขั้นสูง ซึ่งถ้าใครทำได้ย่อมส่งผลต่ออัตราค่าตอบแทนที่สูงขึ้นที่เป็นไปตามแนวโน้มความต้องการของตลาดแรงงานที่เพิ่มมากขึ้น ทักษะที่สำคัญของนักธุรกิจนอกจากจะต้องมีทักษะทางด้านเทคโนโลยีแล้ว ยังต้องมีทักษะที่เกี่ยวข้องกับการประสานสัมพันธ์กับบุคคลด้วย อาทิ เช่น ทักษะด้านการคิด การเอาใจใส่ดูแล การทำงานเป็นทีม ตลอดจนทักษะการเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneurship) เป็นต้น [1] ดังนั้นนักธุรกิจยุคใหม่หรือยุคดิจิทัลจึงมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาตนให้สามารถมีทักษะการทำงานให้สอดคล้องกับบริบทแห่งการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคดิจิทัลที่มีความผันแปรในสื่อเทคโนโลยีทุกวินาที

ทักษะการคิดเป็นการจัดการกับตัวแทนการคิดในสมองเพื่อให้ได้ข้อสนเทศ ตัวแทนการคิดในสมองนี้อาจอยู่ในรูปของถ้อยคำ ภาพ เสียงหรือข้อมูลต่างๆ ที่สะสมไว้ในความทรงจำการคิดจะแปลงสิ่งที่มีอยู่ในสมองนั้นให้อยู่ในรูปแบบใหม่หรือรูปแบบที่แตกต่างออกไปเพื่อให้บุคคลนำไปใช้ในการตอบคำถามหรือแก้ไขปัญหาหรือบรรลุเป้าหมายต่างๆ [6] ทักษะการคิดมีความจำเป็นต่อนักธุรกิจ เพื่อให้ นักธุรกิจได้วิเคราะห์ แยกแยะ ความสำคัญและความจำเป็นต่อผลกระทบทั้งด้านที่ดีและด้านที่ไม่ดีสำหรับการดำเนินธุรกิจ ซึ่งจะนำไปสู่การตัดสินใจในการดำเนินธุรกิจได้อย่างเหมาะสม

การคิดเชิงวิเคราะห์เป็นความสามารถในการแยกแยะเพื่อหาส่วนย่อยของเหตุการณ์เรื่องราวหรือเนื้อหาต่างๆ ว่าประกอบด้วยอะไร มีความสำคัญอย่างไร อะไรเป็นเหตุอะไรเป็นผล และที่เป็นอย่างนั้นอาศัยหลักการของอะไร การคิดเชิงวิเคราะห์ยังเป็นการความสามารถในการพิจารณาไตร่ตรองแก้ปัญหาที่แน่นอนย่อมมีความละเอียดในการจำแนกแยกแยะ

เปรียบเทียบข้อมูลเรื่องราวเหตุการณ์ต่างๆ อย่าง
ชำนาญ โดยการหาหลักฐานที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยง
หรือข้อมูลที่น่าเชื่อถือมาสนับสนุนหรือยืนยันเพื่อ
พิจารณาอย่างรอบคอบก่อนตัดสินใจเชื่อหรือสรุป
การคิดเชิงวิเคราะห์เป็นความสามารถในการคิดที่
สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการศึกษาหาความรู้และ
การดำเนินชีวิตประจำวัน การคิดเชิงวิเคราะห์เป็น
ความสามารถในการจำแนกแยกแยะองค์ประกอบ
ต่างๆ ของสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งอาจจะเป็นวัตถุสิ่งของ
เรื่องราวหรือเหตุการณ์และหาความสัมพันธ์เชิงเหตุผล
ระหว่างองค์ประกอบเหล่านั้นเพื่อค้นหาสภาพความ
เป็นจริงหรือสิ่งสำคัญของสิ่งที่กำหนดให้การคิดเชิง
วิเคราะห์ที่มีประสิทธิภาพต้องสามารถเชื่อมโยงหา
เหตุผลเพื่อสรุปคำตอบของสิ่งที่กำหนดให้ได้ตรง
ประเด็นและแม่นยำ [10] ในยุคนี้การคิดเชิงวิเคราะห์
จึงมีความสำคัญมากที่นักธุรกิจจะต้องมีทักษะในการ
วิเคราะห์และการใช้เครื่องมือวิเคราะห์ต่างๆ เพื่อ
วิเคราะห์สภาพการณ์ เหตุการณ์ต่างๆ ให้สามารถ
เข้าใจได้ถึงพฤติกรรมของผู้บริโภคหรือผู้ที่จะดำเนิน
ธุรกิจด้วย เพื่อที่จะได้ดำเนินการวางแผนการทาง
ธุรกิจ และสามารถตอบสนองความต้องการของผู้ที่จะ
ดำเนินธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นอย่างมาก

2. มโนทัศน์การคิดเชิงวิเคราะห์

การคิดของมนุษย์จะเริ่มเกิดขึ้น เมื่อมนุษย์สัมผัส
กับสิ่งแวดล้อมรอบตัว อาจเป็นข้อมูลหรือสถานการณ์
ต่างๆ ที่เป็นสิ่งเร้า ซึ่งมนุษย์อาจจะรู้ด้วยประสาท
สัมผัสทั้ง 5 ได้แก่ ตา หู จมูก ลิ้น ผิวกาย หลังจากนั้น
มนุษย์จะเริ่มตอบสนองด้วยการคิดก่อนที่จะแสดงออก
ด้วยการพูดหรือการกระทำ ถ้าหากสิ่งเร้าใดๆ ที่ทำให้
มนุษย์เกิดข้อสงสัย เกิดความขัดแย้ง หรือปัญหา จะ
ทำให้มนุษย์เกิดความทุกข์ เกิดความไม่สบายกายไม่
สบายใจ เรียกว่า อยู่ในสภาวะไม่สมดุล จะกระตุ้นให้
มนุษย์ปรับตัวให้สมดุล จึงทำให้เกิดกระบวนการคิด
พร้อมกับความพยายามค้นคว้าเพื่อหาหนทางหาวิธีการ

แก้ปัญหา ตอบข้อสงสัย จัดความขัดแย้ง เพื่อให้เกิด
ความทุกข์หมดไปจากตัวเอง ก่อให้เกิดความสุขหรือ
อยู่ในสภาวะสมดุล [11] ซึ่งการคิดนั้นมีหลายรูปแบบ
การคิดที่สำคัญและสามารถที่จะช่วยให้นักธุรกิจ
สามารถดำเนินธุรกิจได้อย่างประสบความสำเร็จมี
หลายทักษะการคิด การคิดที่สำคัญ ได้แก่ การคิดเชิง
วิเคราะห์ ซึ่งมีรากฐานมาจากด้านปรัชญาตั้งแต
ยุคสมัยของโซเครตีส (Socrates) ที่เน้นการตรวจสอบ
คำถามต่างๆ อย่างมีเหตุผล โดยการถามคำถามเชิงลึก
เพื่อตรวจสอบความคิดก่อนที่จะยอมรับในแนวคิดนั้น
ว่ามีคุณค่าที่จะเชื่อหรือไม่ [5] สอดคล้องกับแนวคิด
ของ มาร์ซาโน (Marzano) [8] นักการศึกษาผู้มีความ
เชี่ยวชาญด้านการการคิดกล่าวถึงการคิดเชิงวิเคราะห์
ว่าเป็นการคิดขั้นสูง เนื่องจากเป็นกระบวนการที่อยู่
นอกเหนือจากการระลึกได้หรือการท่องจำข้อมูล
(Recall or memorization) ที่บุคคลต้องวิเคราะห์
ประยุกต์ ประเมินและสังเคราะห์ข้อมูล นอกจากนี้
ซาทิกะ (Sartika) [13] ได้กล่าวว่า การคิดเชิงวิเคราะห์
เป็นความสัมพันธ์ระหว่างข้อเท็จจริงกับเหตุผลและ
ปฏิกิริยาที่เกิดขึ้นของข้อมูล โดยมีการแยกส่วนของ
ข้อมูลและข้อเท็จจริงออกเป็นประเด็น แล้วพิจารณา
อย่างรอบคอบเพื่อประเมินข้อมูลให้ได้คำตอบหรือ
ข้อสรุป

การคิดเชิงวิเคราะห์จึงเป็นการคิดที่มีความ
เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม และมีความเกี่ยวข้องกับ
องค์ประกอบของการสอบถาม สถานการณ์ และ
ผลลัพธ์ที่ได้ การคิดเชิงวิเคราะห์เป็นสิ่งจำเป็นเมื่อ
สถานการณ์ไม่ชัดเจนต้องการให้บุคคลระบุหรือ
คาดคะเนประเด็นปัญหาเพื่อหาทางแก้ไขปัญหาโดย
การใช้เหตุผลมาเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหา
ซึ่งองค์ประกอบที่สำคัญของการแก้ปัญหาก็คือการคิด
เชิงวิเคราะห์ โดยใช้วิธีการตั้งคำถามเพื่อหาทางเลือก
ในการตอบสนองต่อปัญหาและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น [12]
การคิดเชิงวิเคราะห์ จึงต้องคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ
รอบคอบ มีเหตุผลรองรับ เป็นกระบวนการของ

การคิดรวบยอดและมีทักษะการนำไปใช้วิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินข้อมูลเพื่อให้ได้คำตอบหรือข้อสรุป โดยการคิดเชิงวิเคราะห์เกี่ยวข้องกับทัศนคติ ในการตั้งคำถาม รวมถึงการจัดการกับปัญหาได้ตรง วัตถุประสงค์ทั้งด้านบวกและด้านลบ [7]

นักวิชาการได้ให้ความหมายของการคิดเชิงวิเคราะห์ไว้หลากหลายประการ ซึ่งหากพิจารณาในความหมายกว้างๆ ที่คล้ายคลึงกัน สามารถสรุปได้ว่าการคิดเชิงวิเคราะห์ หมายถึง กระบวนการที่บุคคลใช้ความสามารถในการคิดพิจารณา วิเคราะห์ แยกแยะ วิจาร์ณ จับประเด็น หรือข้ออ้างต่างๆ อย่างละเอียด รอบคอบด้วยการไตร่ตรองอย่างถี่ถ้วนโดยต้องมีเหตุผล ความถูกต้อง รองรับในกระบวนการคิด เพื่อสามารถนำไปสู่ทางเลือก และการตัดสินใจในขั้นสุดท้ายได้อย่างเหมาะสม

3. ความสำคัญของการคิดเชิงวิเคราะห์ที่มีต่อนักธุรกิจ

การคิดเชิงวิเคราะห์เป็นพื้นฐานของทักษะของบุคคลที่จะประสบความสำเร็จ การคิดเชิงวิเคราะห์เป็นทักษะที่บุคคลสามารถพัฒนาได้ โดยเฉพาะนักธุรกิจควรที่จะพัฒนาตนเองให้เป็นผู้ที่มีทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์ ซึ่งทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์ประกอบไปด้วย การสังเกต การเปรียบเทียบ การคาดคะเน การประเมิน การประยุกต์ใช้ การจำแนกแยกประเภท การจัดหมวดหมู่ การสันนิษฐาน การสรุปผลเชิงเหตุผล การศึกษาหลัก ความเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ โดยใช้เกณฑ์การตัดสินใจด้วยเหตุผล ทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์จึงเป็นทักษะการคิดระดับสูงที่เป็นองค์ประกอบสำคัญของการคิดทั้งหมดทั้งการคิดวิจาร์ณญาณและการคิดแก้ปัญหา [14] ซึ่งนักธุรกิจสามารถนำวิธีการของการคิดเชิงวิเคราะห์มาใช้ในการดำเนินธุรกิจ โดยประยุกต์ใช้วิธีการต่างๆ ในการพิจารณาหาเหตุผลประกอบการคิดการตัดสินใจในการดำเนินการทาง

ธุรกิจ เพื่อให้เกิดผลดีมากที่สุด และเกิดผลกระทบได้น้อยที่สุด โดยการคิดเชิงวิเคราะห์มีความสำคัญต่อนักธุรกิจดังนี้

3.1 ช่วยให้นักธุรกิจคำนึงถึงความสมเหตุสมผลของข้อมูลที่ปรากฏและไม่สรุปตามอารมณ์ ความรู้สึกหรืออคติ แต่สืบค้นตามหลักเหตุผลและข้อมูลที่เป็นจริง

3.2 ทำให้นักธุรกิจไม่ด่วนสรุปข้อมูลเพื่อประกอบการตัดสินใจได้ง่าย ลดข้ออ้างจากประสบการณ์ที่เกิดจากตนเอง ในขณะเดียวกันก็จะไม่เชื่อข้ออ้างที่เกิดจากตัวอย่างเพียงแค่ตัวอย่างเดียวเท่านั้น

3.3 ช่วยให้นักธุรกิจสามารถค้นคืนข้อมูลต่างๆ นำมาพิจารณาประกอบการเพื่อการดำเนินธุรกิจได้อย่างรอบคอบมากยิ่งขึ้น

3.4 ช่วยให้นักธุรกิจประเมินความน่าจะเป็นในการดำเนินการทางธุรกิจ ซึ่งใช้ข้อมูลที่มีอยู่วิเคราะห์สภาพปัจจัยในการดำเนินธุรกิจพร้อมกับปัจจัยอื่นๆ

3.5 ช่วยให้นักธุรกิจได้พิจารณาวินิจฉัยข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น เพื่อหลีกเลี่ยงการดำเนินธุรกิจที่ผิดพลาดและอาจเกิดผลเสียหายตามมาได้

3.6 ช่วยให้นักธุรกิจสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างเป็นระบบ เมื่อเกิดปัญหาที่สามารถวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหา ตลอดจนวิธีการและแนวโน้มที่จะใช้ในการแก้ไขปัญหา

3.7 ช่วยให้นักธุรกิจมีความมั่นใจในการตัดสินใจทางธุรกิจได้อย่างถูกต้อง เป็นไปตามความพึงพอใจและผลประโยชน์ที่จะได้รับ ซึ่งจะดีกว่าการประเมินโดยไม่ได้มีข้อมูลที่ผ่านการคิดเชิงวิเคราะห์มาก่อน

3.8 ช่วยให้นักธุรกิจสามารถเข้าใจอย่างถ่องแท้ในบริบทการดำเนินการทางธุรกิจที่เกิดขึ้น เนื่องจากได้ผ่านขั้นตอนกระบวนการคิดเชิงวิเคราะห์มาแล้วจึงสามารถที่จะนำข้อมูลมาประกอบการดำเนินธุรกิจได้อย่างเหมาะสม

จากความสำคัญของการคิดเชิงวิเคราะห์ข้างต้น จะเห็นได้ว่าการคิดเชิงวิเคราะห์มีความสำคัญต่อนักธุรกิจ ช่วยให้นักธุรกิจมีทักษะในการวิเคราะห์ แยกแยะประเด็นในบริบททางธุรกิจ เพื่อให้สามารถวินิจฉัยความเป็นไปได้ต่างๆ ในการดำเนินธุรกิจ ส่งผลให้การตัดสินใจในการดำเนินธุรกิจมีความผิดพลาดน้อยลง มีแนวโน้มการประกอบการธุรกิจที่ประสบความสำเร็จได้สูง

4. ลักษณะของการคิดเชิงวิเคราะห์

การคิดเชิงวิเคราะห์จะไม่เป็นเพียงการรู้หรือการจำข้อมูลเพียงอย่างเดียว เนื่องจากการรู้หรือจำข้อมูลนั้นเป็นเพียงการเก็บจำเท่านั้น แต่การคิดเชิงวิเคราะห์จะต้องแสวงหาข้อมูล พิจารณาข้อมูลอย่างรอบด้าน และการนำข้อมูลไปใช้ให้เกิดประโยชน์ โดยจำแนกลักษณะของการคิดเชิงวิเคราะห์ ไว้เป็น 3 ด้าน ดังนี้ [10]

4.1 การวิเคราะห์ส่วนประกอบ เป็นความสามารถในการแยกแยะค้นหาส่วนประกอบที่สำคัญของสิ่งหรือเรื่องราวต่างๆ เช่น การวิเคราะห์ส่วนประกอบของพืชหรือเหตุการณ์ต่างๆ ตัวอย่างคำถาม เช่น อะไรเป็นสาเหตุสำคัญของการขาดทุนในการดำเนินธุรกิจ

4.2 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ เป็นความสามารถในการหาความสัมพันธ์ของส่วนสำคัญต่างๆ โดยระบุความสัมพันธ์ระหว่างความคิด ความสัมพันธ์ในเชิงเหตุผล หรือความแตกต่างระหว่างข้อโต้แย้งที่เกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้อง ตัวอย่างคำถาม เช่น การพัฒนาประเทศกับธุรกิจมีความสัมพันธ์กันอย่างไร

4.3 การวิเคราะห์หลักการ เป็นความสามารถในการหาหลักความสัมพันธ์สำคัญในเรื่องนั้นๆ ว่าสัมพันธ์กันอยู่โดยอาศัยหลักการใด ตัวอย่างคำถาม เช่น หลักการสำคัญของจริยธรรมทางธุรกิจ ได้แก่ อะไร

การคิดเชิงวิเคราะห์เป็นกระบวนการทางปัญญา เป็นการคิดอย่างรอบคอบมีเหตุผลรองรับ มีหลักการ

ประเมิน และมีหลักฐานอ้างอิง เพื่อดำเนินการแยกแยะประเด็นต่างๆ อย่างรอบคอบ แล้วหาข้อสรุปที่น่าเป็นไปได้มีความเหมาะสมกับบริบทของการดำเนินธุรกิจ และนำไปสู่การตัดสินใจอย่างสมเหตุสมผล

5. องค์ประกอบของการคิดเชิงวิเคราะห์

การคิดเชิงวิเคราะห์มีองค์ประกอบที่สำคัญ ซึ่งในแต่ละองค์ประกอบจะมีลักษณะที่แตกต่างกันโดยองค์ประกอบของการคิดเชิงวิเคราะห์ว่าแบ่งออกเป็น 4 องค์ประกอบ ดังนี้ [3]

5.1 ความสามารถในการตีความ เราไม่สามารถวิเคราะห์สิ่งต่างๆ ได้ หากไม่เริ่มต้นด้วยการทำความเข้าใจข้อมูลที่ปรากฏ เริ่มแรกเราจึงต้องพิจารณาข้อมูลที่คิดว่าอะไรเป็นอะไร ด้วยการตีความการตีความ (Interpretation) หมายถึง การพยายามทำความเข้าใจ และให้เหตุผลแก่สิ่งที่เราต้องการจะวิเคราะห์เพื่อแปลความหมายที่ไม่ปรากฏโดยตรงของสิ่งนั้น เป็นการสร้างความเข้าใจต่อสิ่งที่ต้องการวิเคราะห์ โดยสิ่งนั้นไม่ได้ปรากฏโดยตรง คือ ตัวข้อมูลไม่ได้บอกโดยตรงแต่เป็นการสร้างความเข้าใจที่เกินกว่าสิ่งที่ปรากฏ อันเป็นการสร้างความเข้าใจบนพื้นฐานของสิ่งที่ปรากฏในข้อมูลที่น่ามาวิเคราะห์ เหนือที่แต่ละคนใช้เป็นมาตรฐานในการตัดสินใจ หรือเป็นไม้เมตรที่แต่ละคนสร้างขึ้นในการตีความนั้นย่อมแตกต่างกันไปตามความรู้ ประสบการณ์ และค่านิยมของแต่ละบุคคล เช่น การตีความจากความรู้ การตีความจากประสบการณ์ การตีความจากข้อเขียน

5.2 ความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่จะวิเคราะห์ เราจะคิดวิเคราะห์ได้ดี นั้นจำเป็นต้องมี ความรู้ความเข้าใจพื้นฐานในเรื่องนั้น เพราะความรู้จะช่วยในการกำหนดขอบเขตของการวิเคราะห์ แจกแจงและจำแนกได้ว่าเรื่องนั้นเกี่ยวข้องกับอะไร มีองค์ประกอบย่อยๆ อะไรบ้าง มีกี่หมวดหมู่ จัดลำดับความสำคัญอย่างไร และรู้ว่าอะไรเป็นสาเหตุก่อให้เกิดอะไร การวิเคราะห์

ของเราในเรื่องนั้นจะไม่สมเหตุสมผลเลยหากเราไม่มี ความรู้ความเข้าใจเรื่องนั้น เราจำเป็นต้องใช้ความรู้ที่ เกี่ยวข้องเข้ามาเป็นองค์ประกอบในการคิด ถ้าเราขาด ความรู้ เราอาจไม่สามารถวิเคราะห์หาเหตุ ผลได้ว่า เหตุใดจึงเป็นเช่นนั้น

5.3 ความช่างสังเกต ช่างสงสัยและช่างถาม นักคิด เชิงวิเคราะห์จะต้องมีองค์ประกอบทั้งสามนี้ร่วมด้วย คือ ต้องเป็นคนที่ช่างสังเกต สามารถค้นพบความ ผิดปกติท่ามกลางสิ่งที่ดูอย่าง ผิดแล้วเหมือนไม่มี อะไรเกิดขึ้น ต้องเป็นคนช่างสงสัยเมื่อเห็นความ ผิดปกติไม่ละเลย ไป แต่หยุดพิจารณา ขบคิดไตร่ตรอง และต้องเป็นคนช่างถาม ขอบตั้งคำถามกับตัวเองและ คนรอบข้าง เกี่ยวกับสิ่งที่เกิดขึ้น เพื่อนำไปสู่การคิดต่อ เกี่ยวกับเรื่องนั้น การตั้งคำถามจะนำไปสู่การสืบค้น ความจริง และเกิดความชัดเจนในประเด็นที่ต้องการ วิเคราะห์ ขอบเขตคำถามที่เกี่ยวข้องกับการคิดเชิง วิเคราะห์ จะยึดหลักการตั้งคำถามโดยใช้คำว่า ใคร (Who) ทำอะไร (What) ที่ไหน (Where) เมื่อไร (When) ทำไม (Why) อย่างไร (How) คำถามเหล่านี้ อาจไม่จำเป็นต้องใช้ทุกข้อ เพราะการตั้งคำถามมี จุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดความชัดเจน ครอบคลุมและ ตรงประเด็นที่เราต้องการสืบค้น

5.4 ความสามารถในการหาความสัมพันธ์เชิง เหตุผล นักคิดเชิงวิเคราะห์จะต้องมีความสามารถในการหาความสัมพันธ์เชิงเหตุผล สามารถหาคำตอบได้ ว่า อะไรเป็นสาเหตุให้เกิดสิ่งนี้

เรื่องนั้นเชื่อมโยงกับเรื่องนี้ได้อย่างไร

เรื่องนี้มีใครเกี่ยวข้องบ้าง เกี่ยวข้องกันอย่างไร

เมื่อเกิดเรื่องนี้ จะส่งผลกระทบต่ออย่างไรบ้าง

สาเหตุที่ก่อให้เกิดเหตุการณ์

องค์ประกอบใดบ้างที่นำไปสู่สิ่งนั้น

วิธีการ ขั้นตอนที่ทำให้เกิดสิ่งนั้น

สิ่งนี้ประกอบด้วยอะไรบ้าง

แนวทางการแก้ปัญหาอะไรบ้าง

ถ้าทำเช่นนี้ จะเกิดอะไรขึ้นในอนาคต

และคำถามอื่นๆ ที่มุ่งหมายการออกแรงทางสมองให้ ต้องขบคิดอย่างมีเหตุผล เชื่อมโยงกับเรื่องที่เกิดขึ้น

นักคิดเชิงวิเคราะห์จึงต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถ ในการใช้เหตุผล จำแนกแยกแยะได้ว่า สิ่งใดเป็นความ จริง สิ่งใดเป็นความเท็จ สิ่งใดมีองค์ประกอบใน รายละเอียดเชื่อมโยงสัมพันธ์กันอย่างไร เป็นเหมือน คนที่ใส่แว่นเพื่อดูภาพยนตร์ 3 มิติ ขณะที่คนทั่วไป ไม่ได้ใส่แว่นจะดูไม่รู้เรื่อง เพราะจะเห็นเป็น 2 มิติที่ เป็นภาพระนาบ แต่เมื่อใส่แว่นแล้วเราจะเห็นภาพใน แนวลึก มองเห็นความซับซ้อนที่อยู่ภายใน รู้ว่าแต่ละ สิ่งจัดเรียงลำดับกันอย่างไร รู้เหตุผลที่อยู่เบื้องหลัง การกระทำ รู้อารมณ์ความรู้สึกที่ซ่อนอยู่เบื้องหลัง สีหน้าและการแสดงออก การคิดเชิงวิเคราะห์ช่วยให้ เรารู้ข้อเท็จจริง รู้เหตุผลเบื้องหลังของสิ่งที่เกิดขึ้น เข้าใจความเป็นมาเป็นไปของเหตุการณ์ต่างๆ รู้ว่า เรื่องนั้นมีองค์ประกอบอะไรบ้าง รู้ว่าอะไรเป็นอะไร ทำให้เราได้ข้อเท็จจริงที่เป็นฐานความรู้ในการ นำไปใช้ ในการตัดสินใจแก้ปัญหาการประเมินและการตัดสินใจ เรื่องต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง จากแนวคิดที่เกี่ยวกับการ คิดเชิงวิเคราะห์ที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า ลักษณะ ของการคิดเชิงวิเคราะห์โดยใช้คำถาม 5W 1H เป็น ความสามารถในการแยกแยะเพื่อหาส่วนย่อยของ เหตุการณ์ เรื่องราวหรือเนื้อหาเป็นการกำหนดหรือนิยามสิ่งที่จะวิเคราะห์ กำหนดจุดมุ่งหมายในการ วิเคราะห์ พิจารณาประเด็นตามหลักการวิเคราะห์ตั้ง ข้อสันนิษฐาน วิเคราะห์แปลความ เลือกสรรข้อมูล เพื่อ ช่วยในการประเมินค่า นำไปสู่การวินิจฉัยและตัดสินใจ

6. ขั้นตอนการคิดเชิงวิเคราะห์สำหรับนักธุรกิจ

ขั้นตอนการคิดเชิงวิเคราะห์ เป็นลำดับขั้นที่ สืบเนื่องหรือเชื่อมโยงสัมพันธ์กันในระบบการคิดและ จุดสิ้นสุดของการคิด โดยกระบวนการคิดเชิงวิเคราะห์ มีความสอดคล้องกับองค์ประกอบเรื่องความสามารถ ในการให้เหตุผลอย่างถูกต้อง รวมทั้งเทคนิคการ

ตั้งคำถามจะต้องเข้าไปเกี่ยวข้องในทุกๆ ขั้นตอน ดังนี้ [4], [7]

ขั้นที่ 1 ระบุหรือทำความเข้าใจกับประเด็นปัญหานักธุรกิจที่จะทำการคิดเชิงวิเคราะห์จะต้องทำความเข้าใจปัญหาอย่างกระจ่างแจ้ง ด้วยการตั้งคำถามหลายๆ คำถาม เพื่อให้เข้าใจปัญหาต่างๆ ที่กำลังเผชิญอยู่นั้นอย่างดีที่สุด ตัวอย่างคำถาม เช่น ปัญหานี้เป็นปัญหาที่สำคัญที่สุดใช่หรือไม่ ยังมีปัญหาอื่นๆ ที่สำคัญไม่ยิ่งหย่อนกว่ากันอีกหรือไม่ ทราบได้อย่างไรว่าเรื่องนี้เป็นปัญหาที่สำคัญที่สุด เป็นต้น

ขั้นที่ 2 รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหา ในขั้นนี้นักธุรกิจที่จะทำการคิดเชิงวิเคราะห์จะต้องรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่างๆ เช่น จากการสังเกต จากการอ่าน จากข้อมูลการประชุม จากข้อเขียน บันทึกการประชุม บทความ จากการสัมภาษณ์ การวิจัย และอื่นๆ การเก็บข้อมูลจากหลายๆ แหล่ง และด้วยวิธีการหลายๆ วิธีจะทำให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ ชัดเจน และมีความเที่ยงตรงคำถามที่จะต้องตั้งในตอนนี้ ได้แก่ เราจะหาข้อมูลให้ครบถ้วนโดยวิธีใดได้อีกบ้างและหาอย่างไร ข้อมูลนี้มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับปัญหาอย่างไร จำเป็นต้องหาข้อมูลเพิ่มเติมในเรื่องใดอีกบ้าง

ขั้นที่ 3 พิจารณาความน่าเชื่อถือของข้อมูล หมายถึงผู้ที่คิดวิเคราะห์พิจารณาความถูกต้องเที่ยงตรงของสิ่งที่นำมาอ้างอิง รวมทั้งการประเมินความพอเพียงของข้อมูลที่จะนำมาใช้ คำถามที่ควรจะนำมาใช้ในตอนนี้ได้แก่ ข้อมูลที่ได้มาีความน่าเชื่อถือมากน้อยเพียงไร เราจะหาหลักฐานได้อย่างไรถ้าข้อมูลที่ได้มาเป็นเรื่องจริง ยังมีเรื่องอะไรอีกในส่วนนี้ที่ยังไม่รู้ ยังมีข้อมูลอะไรในเรื่องนี้อีกที่ยังไม่น่ามากล่าวถึง

ขั้นที่ 4 การจัดข้อมูลเข้าเป็นระบบเป็นขั้นที่ผู้คิดจะต้องสร้างความคิด ความคิดรวบยอด หรือสร้างหลักการขึ้นให้ได้ด้วยการเริ่มต้นจากการระบุลักษณะของข้อมูล แยกแยะข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น จัดลำดับความสำคัญของข้อมูล พิจารณาขีดจำกัดหรือขอบเขตของปัญหารวมทั้งข้อตกลงพื้นฐาน การสังเคราะห์

ข้อมูลเข้าเป็นระบบและกำหนดข้อสันนิษฐานเบื้องต้นคำถามที่ควรนำมาใช้ในตอนนี้ได้แก่ ข้อมูลส่วนนี้เกี่ยวข้องกับปัญหาอย่างไร จำเป็นต้องหาข้อมูลเพิ่มเติมในเรื่องนี้อีกหรือไม่ จากใครที่ใด อะไรบ้างที่ทำให้การจัดข้อมูลในเรื่องนี้เกิดความลำบากจะตรวจสอบได้อย่างไรว่าการจัดข้อมูลมีความถูกต้องสามารถจัดข้อมูลโดยวิธีอื่นได้อีกหรือไม่

ขั้นที่ 5 ตั้งสมมติฐาน เป็นขั้นที่นักธุรกิจคิดวิเคราะห์ นำข้อมูลที่จัดระบบระเบียบแล้วมาตั้งเป็นสมมติฐานเพื่อกำหนดขอบเขตและการหาข้อสรุปของข้อคำถาม หรือปัญหาที่กำหนดไว้ซึ่งจะต้องอาศัยความคิดเชื่อมโยงสัมพันธ์ในเชิงของเหตุผลอย่างถูกต้อง สมมติฐานที่ตั้งขึ้นจะต้องมีความชัดเจนและมาจากข้อมูลที่ถูกต้องปราศจากอคติหรือความลำเอียงของผู้ที่เกี่ยวข้องคำถามที่ควรนำมาใช้ในตอนนี้ได้แก่ ถ้าสมมติฐานที่ตั้งขึ้นถูกต้อง เราจะมีวิธีตรวจสอบได้อย่างไร สามารถทำให้กระชับกว่านี้ได้หรือไม่ รายละเอียดแต่ละส่วนเกี่ยวข้องกับปัญหาอย่างไร

ขั้นที่ 6 การสรุป เป็นขั้นตอนของการลงความเห็นหรือการเชื่อมโยงสัมพันธ์ระหว่างเหตุผลกับผลอย่างแท้จริง ซึ่งผู้คิดวิเคราะห์จะต้องเลือกพิจารณาเลือกวิธีการที่เหมาะสมตามสภาพของข้อมูลที่ปรากฏโดยใช้เหตุผลทั้งทางตรรกศาสตร์ เหตุผลทางวิทยาศาสตร์ และพิจารณาถึงความเป็นไปได้ตามสภาพที่เป็นจริงประกอบกัน คำถามที่ควรนำมาถามได้แก่เราสามารถตรวจสอบได้หรือไม่ ตรวจสอบอย่างไร ผลที่เกิดขึ้นมันมีที่มาจากอย่างไร ข้อสรุปนี้ทำให้เราเข้าใจอะไรได้บ้างสิ่งที่สรุปนั้นเป็นเหตุผลที่สมบูรณ์หรือไม่

ขั้นที่ 7 การประเมินข้อสรุป เป็นขั้นสุดท้ายของการคิดเชิงวิเคราะห์ เป็นการประเมินความสมเหตุสมผลของการสรุป และพิจารณาผลสืบเนื่องที่จะเกิดขึ้นต่อไป เช่น การนำไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริง หรือการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจริงๆ คำถามที่ควรนำมาถามได้แก่ ส่วนไหนของข้อสรุปที่มีความสำคัญที่สุด ยังมีข้อสรุปเรื่องใดอีกที่ควรนำมา

กล่าวถึง ถ้านำเรื่องนี้ไปปฏิบัติจะมีปัญหาอะไรเกิดขึ้นบ้าง อะไรจะทำให้ปัญหามีความซับซ้อนยิ่งขึ้น

ขั้นตอนการคิดเชิงวิเคราะห์มีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับการดำเนินธุรกิจ ช่วยในการคิดและตัดสินใจในเรื่องราวต่างๆ ที่เกิดขึ้น การคิดเชิงวิเคราะห์จึงเป็นจะช่วยให้นักธุรกิจมองเห็นประเด็นในเรื่องราวต่างๆ สามารถแยกแยะสาระของเรื่องราวที่เกิดขึ้น ทำความเข้าใจ ตระหนักรู้ต่อเรื่องราวนั้นอย่างแท้จริงจนนำไปสู่การคิดและตัดสินใจที่เหมาะสมกับการดำเนินการทางธุรกิจ

7. พฤติกรรมที่บ่งชี้การคิดเชิงวิเคราะห์ของนักธุรกิจ

การคิดเชิงวิเคราะห์เป็นกระบวนการทางความคิด แต่สามารถที่จะแสดงออกมาในรูปแบบของพฤติกรรมได้ เมื่อนักธุรกิจแสดงพฤติกรรมที่บ่งบอกถึงการได้มีความคิดเชิงวิเคราะห์ แสดงว่านักธุรกิจผู้นั้นกำลังใช้การคิดเชิงวิเคราะห์ในการปฏิบัติการกิจต่างๆ โดยนักธุรกิจผู้นั้นมีลักษณะที่รู้จักคิดและตัดสินใจได้อย่างมีระบบ ซึ่งพฤติกรรมที่บ่งชี้การคิดเชิงวิเคราะห์ของนักธุรกิจมีดังนี้

7.1 เมื่อทำสิ่งใดจะสามารถวิเคราะห์ว่าอะไรคือประเด็นปัญหา หรือประเด็นสำคัญในการที่จะนำไปสู่การตัดสินใจ พฤติกรรมของนักธุรกิจในขั้นนี้จะต้องรวบรวมปัญหา หาข้อมูลพร้อมสาเหตุของปัญหาจากการคิด การถามด้วยวาจาหรือการสื่อสารในลักษณะอื่น การอ่าน หรือพิจารณาจากข้อเท็จจริงนั้นๆ

7.2 เมื่อนักธุรกิจพิจารณาบริบทที่เกิดขึ้นจากสภาพแวดล้อมได้แล้วจึงกำหนดทางเลือก เพื่อวิเคราะห์แล้วพิจารณาหาสาเหตุของปัญหานั้น โดยนักธุรกิจจะต้องหาทางเลือกที่ดีและเหมาะสมที่สุดในบริบทที่เกิดขึ้นจากการมองเห็นสภาพการณ์ต่างๆ รอบๆ ตัว เพื่อที่จะหาหนทางในการแก้ไขปัญหาหรือตัดสินใจในการดำเนินธุรกิจ โดยจะต้องมีการพิจารณาความเป็นไปได้ ข้อดี ข้อด้อย และข้อจำกัดอื่นๆ ของทางเลือกที่จะแก้ไขปัญหาเพื่อให้เกิดความเหมาะสม

ต่อการประกอบธุรกิจมากที่สุด ในขณะที่เดียวกันจะต้องมีแผนสำรองสำหรับกรณีที่ไม่สามารถดำเนินการในแผนที่สร้างไว้ในแผนแรกได้

7.3 การใช้วิธีการต่างๆ ในการดำเนินธุรกิจที่นักธุรกิจคิดว่าเหมาะสมที่สุดแล้วนั้น จะต้องเป็นทางเลือกหรือวิธีการที่ไม่ทำให้ผู้มีส่วนได้เสียกับธุรกิจเดือดร้อน โดยจะต้องมีเกณฑ์การคิดและตัดสินใจในบริบทที่ไม่ผิดต่อกฎหมายศีลธรรม วัฒนธรรมในสังคม

7.4 การตัดสินใจของนักธุรกิจ จะต้องเมื่อพิจารณาทางเลือกหรือวิธีการดำเนินการทางธุรกิจอย่างรอบคอบและรอบด้าน คำนึงถึงผลได้ และผลกระทบต่างๆ ที่เกิดขึ้นอย่างรอบคอบ แล้วจึงดำเนินการธุรกิจอย่างถูกต้องเหมาะสม

พฤติกรรมที่บ่งชี้การคิดเชิงวิเคราะห์ของนักธุรกิจส่วนใหญ่จะเป็นลักษณะของพฤติกรรมทางความคิดที่แสดงออกมาด้วยความรู้สึก และส่งผลต่อพฤติกรรม เช่น การวิเคราะห์ว่าอะไรคือประเด็นต่างๆ ก็จะใช้ความคิดพิจารณาไตร่ตรองอย่างรอบคอบ แล้วจึงใช้วาจาที่เป็นการแสดงพฤติกรรมในการจัดการกับประเด็นต่างๆ หลังจากนั้นอาจจะเป็นการแสดงออกทางพฤติกรรมในการลงมือปฏิบัติงาน เช่น พิมพ์เอกสาร เดินทางไปติดต่อกับลูกค้า โทรศัพท์สั่งสินค้า เป็นต้น ซึ่งจะเห็นได้ว่าพฤติกรรมที่บ่งชี้เป็นได้ทั้งพฤติกรรมภายในที่ไม่สามารถมองเห็น และพฤติกรรมภายนอกที่สามารถสังเกตเห็นได้

8. แนวทางการคิดเชิงวิเคราะห์สำหรับนักธุรกิจในการดำเนินธุรกิจ

การดำเนินแบบธุรกิจนั้นจะต้องให้ความสำคัญกับการสร้างสินค้าหรือบริการ ซึ่งจะต้องมีความสำคัญกับลูกค้า หรือผู้ที่ดำเนินธุรกิจด้วย การที่จะประสบความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจได้นั้น ควรนำทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์มาประยุกต์ใช้เพื่อที่จะได้มีแนวทางการคิดอย่างมีวิจารณญาณและมีความรอบคอบในการดำเนินธุรกิจได้อย่างเหมาะสมและ

ประสบความสำเร็จ หากพิจารณาพฤติกรรมที่บ่งชี้
การคิดเชิงวิเคราะห์ของนักธุรกิจสามารถนำการคิด
เชิงวิเคราะห์มาประยุกต์ใช้ในการดำเนินธุรกิจตาม
แนวทางการดำเนินธุรกิจ 7 ขั้นตอนตามแนวทางของ

อัลทอน (Alton) [2] โดยมีแนวทางการคิดเชิง
วิเคราะห์สำหรับนักธุรกิจในการดำเนินธุรกิจ ดังแสดง
ในตาราง 1

ตาราง 1 แนวทางการคิดเชิงวิเคราะห์สำหรับนักธุรกิจในการดำเนินธุรกิจ

องค์ประกอบ 7 ประการ ของการดำเนินธุรกิจ (The 7 Elements of a Strong Business Model)	การประยุกต์ใช้การคิดเชิงวิเคราะห์สำหรับนักธุรกิจ
1. การกำหนดกลุ่มเป้าหมายที่ ชัดเจน (Identify your Specific Audience)	นักธุรกิจประยุกต์ใช้การคิดเชิงวิเคราะห์ในการตรวจสอบและตีความข้อมูลที่ได้ รวบรวมมา แยกแยะข้อมูลกลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้อง ตรวจสอบ ความถูกต้องของข้อมูล ความพอเพียงของข้อมูล และความน่าเชื่อถือของข้อมูล พิจารณาจากกลุ่มเป้าหมายหลัก และเป้าหมายรองที่มีความชัดเจน จะช่วยให้สามารถ จัดสรรเงินลงทุน และงบประมาณได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. กำหนดแนวทางการดำเนิน ธุรกิจ (Establish Business Processes)	นักธุรกิจประยุกต์ใช้การคิดเชิงวิเคราะห์ในการเลือกสรรแนวทางในการดำเนิน ธุรกิจอย่างเหมาะสม มีการพิจารณาแนวทางในการดำเนินธุรกิจอย่างรอบคอบ และพิจารณาข้อดี ความเป็นไปได้ในการดำเนินธุรกิจ รวมถึงจัดลำดับความสำคัญ ในการวางแผนและกำหนดแนวทางการดำเนินธุรกิจ ทั้งนี้ต้องมีเหตุผลรองรับ ความถูกต้อง และไม่ทำให้ผู้อื่นได้รับความเดือดร้อน และควรมีแนวทางสำรอง สำหรับกรณีที่ไม่คาดคิด และเป็นแผนการสำรองในการดำเนินธุรกิจหากเกิดปัญหา หรืออุปสรรคต่างๆ
3. การเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ (Record Key Business Resources)	นักธุรกิจประยุกต์ใช้การคิดเชิงวิเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างเป็น ระบบ โดยพิจารณาข้อมูลในรายละเอียดปลีกย่อยของลูกค้า หรือผู้ที่ดำเนินธุรกิจ ด้วย พิจารณาตรวจสอบข้อมูล แยกแยะข้อมูลที่มีความชัดเจน เกี่ยวข้องและไม่ เกี่ยวข้อง จัดข้อมูลที่ไม่เป็นประโยชน์ จัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระเบียบ นำข้อมูล ย่อยในเรื่องเดียวกันรวบรวมเป็นข้อมูลใหญ่ ใช้เหตุผลเชิงนิรนัยในการเปรียบเทียบ ข้อมูล แล้วทำความเข้าใจกับข้อมูล ตรวจสอบความน่าเชื่อถือ และความถูกต้อง ของข้อมูล ซึ่งข้อมูลนี้จะช่วยให้นักธุรกิจสามารถนำเสนอสินค้า หรือบริการกับ ลูกค้าหรือผู้ที่ดำเนินธุรกิจด้วยได้อย่างถูกต้อง เป็นไปตามความต้องการของลูกค้า หรือผู้ที่ดำเนินธุรกิจด้วย

องค์ประกอบ 7 ประการ ของการดำเนินธุรกิจ (The 7 Elements of a Strong Business Model)	การประยุกต์ใช้การคิดเชิงวิเคราะห์สำหรับนักธุรกิจ
4. พัฒนาคุณค่าที่แข็งแกร่ง (Develop a Strong Value Proposition)	นักธุรกิจประยุกต์ใช้การคิดเชิงวิเคราะห์ในการวิเคราะห์ แยกแยะ ประเด็นของสินค้าหรือบริการ รวมทั้งออกแบบให้ตรงตามความต้องการและมีความพึงพอใจของของลูกค้า หรือผู้ที่ดำเนินธุรกิจด้วย และนำเสนอรายละเอียดปลีกย่อยให้ของลูกค้า หรือผู้ที่ดำเนินธุรกิจด้วยได้รับทราบและตระหนักในคุณค่าของสินค้าหรือบริการ จะช่วยให้ธุรกิจสามารถเข้าไปถึงความรู้สึกในใจของผู้คนทั่วไปได้
5. กำหนดพันธมิตรทางธุรกิจ (Determine Key Business Partners)	นักธุรกิจประยุกต์ใช้การคิดเชิงวิเคราะห์ในการกำหนดพันธมิตรทางธุรกิจ โดยการวิเคราะห์ แยกแยะงาน แล้วพิจารณาว่างานในแต่ละส่วน มีความจำเป็นมากน้อยเพียงใดที่ต้องใช้ความร่วมมือหรือขอความช่วยเหลือจากบุคคลอื่นๆ ในการดำเนินการให้สำเร็จลงไปได้ด้วยดี เช่น การขนส่ง หากมีความจำเป็นที่ต้องส่งสินค้าไปต่างประเทศ ต้องวิเคราะห์ความจำเป็น โอกาส ความเป็นไปได้ในการเลือกใช้ตัวแทนหรือบริษัทขนส่งสินค้าที่ไว้วางใจได้ ร่วมเป็นพันธมิตรในการดำเนินธุรกิจ เป็นต้น
6. วางกลยุทธ์พิชิตใจลูกค้า (Create a Demand Generation Strategy)	นักธุรกิจประยุกต์ใช้การคิดเชิงวิเคราะห์ในการพิจารณาไตร่ตรองความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมเพื่อเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลในส่วนต่างๆ ของลูกค้า หรือผู้ที่ดำเนินธุรกิจด้วย เพื่อมุ่งเน้นให้สินค้าหรือบริการถูกต้องและเป็นไปตามความพึงพอใจของลูกค้า และควรวิเคราะห์แนวโน้มความสัมพันธ์ในเชิงเหตุผลของการเลือกใช้สินค้าหรือบริการในอนาคตเพื่อเตรียมการดำเนินธุรกิจให้ตอบสนองความพึงพอใจของลูกค้า โดยตั้งสมมติฐาน หาข้อมูลสนับสนุน ทดสอบสมมติฐาน แล้วจึงตัดสินใจดำเนินการ
7. เรียนรู้จากแหล่งต่างๆ (Leave Room for Innovation)	นักธุรกิจประยุกต์ใช้การคิดเชิงวิเคราะห์ในการพิจารณาเลือกแหล่งเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ทางธุรกิจที่มีความสอดคล้องกับธุรกิจ โดยนักธุรกิจจะต้องค้นหาปัจจัยที่จะพัฒนาและต่อยอดธุรกิจของตนเอง และจะต้องมีการประเมินผลการประกอบธุรกิจ หาข้อดีที่ควรทำต่อ และข้อควรปรับปรุงที่จะต้องแก้ไขและพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น เพื่อให้ธุรกิจสามารถยั่งยืนต่อไปได้

จากตาราง 1 ข้างต้นจะเห็นได้ว่า การนำการคิดเชิงวิเคราะห์มาประยุกต์ใช้ในองค์ประกอบ 7 ประการของการดำเนินธุรกิจนั้นสามารถเป็นไปได้ และมีความเหมาะสมเป็นอย่างยิ่ง เมื่อนักธุรกิจนำการคิดเชิงวิเคราะห์มาใช้ในการดำเนินธุรกิจจะส่งผลให้นักธุรกิจสามารถดำเนินธุรกิจได้อย่างรอบคอบ ลดความสูญเสียทางธุรกิจ ส่งผลให้มีความเข้มแข็งทางธุรกิจอันเนื่องมาจากการได้คิดเชิงวิเคราะห์วินิจฉัยวิเคราะห์ พิจารณา และไตร่ตรองในขั้นตอนต่างๆ ของการดำเนินธุรกิจ ทำให้การดำเนินธุรกิจในแต่ละขั้นตอนมีความรัดกุม เหมาะสม ตอบสนองต่อความต้องการของลูกค้า และผู้ที่ดำเนินธุรกิจด้วย ส่งผลให้การดำเนินธุรกิจเป็นไปด้วยความรอบคอบ มีความเหมาะสม ถูกต้องตามบริบทในสังคม สามารถพัฒนาสินค้าหรือบริการให้คุณค่าต่อผู้บริโภคในสังคมไทยได้อย่างยั่งยืน

9. บทสรุป

การคิดเชิงวิเคราะห์มีความสำคัญต่อนักธุรกิจช่วยให้นักธุรกิจได้คิดพิจารณา วิเคราะห์ แยกแยะ วิเคราะห์จับประเด็น อย่างละเอียดรอบคอบ มีความไตร่ตรองอย่างถี่ถ้วน โดยต้องมีเหตุผล ความถูกต้อง รองรับในกระบวนการคิด เพื่อสามารถนำไปสู่ทางเลือก และการตัดสินใจในขั้นสุดท้ายได้อย่างเหมาะสม อีกทั้งยังช่วยให้นักธุรกิจมีทักษะในการวิเคราะห์แยกแยะประเด็นในบริบททางธุรกิจ เพื่อให้สามารถวินิจฉัยความเป็นไปได้ต่างๆ ในการดำเนินธุรกิจ ส่งผลให้การตัดสินใจในการดำเนินธุรกิจมีความผิดพลาดน้อยมาก มีแนวโน้มการประกอบการธุรกิจที่ประสบความสำเร็จได้สูง โดยนักธุรกิจสามารถนำการคิดเชิงวิเคราะห์มาใช้ในการดำเนินธุรกิจได้ทุกประเภท ซึ่งการคิดเชิงวิเคราะห์เป็นกระบวนการทางปัญญาเป็นการคิดอย่างรอบคอบมีเหตุผลรองรับ มีหลักการประเมิน และมีหลักฐานอ้างอิง เมื่อนักธุรกิจนำการคิดเชิงวิเคราะห์มาใช้ในการดำเนินธุรกิจ จะเกิดประโยชน์

ต่อนักธุรกิจในการดำเนินการแยกแยะประเด็นต่างๆ ทางธุรกิจอย่างรอบคอบ แล้วหาข้อสรุปที่น่าเป็นไปได้ มีความเหมาะสมกับบริบทของการดำเนินธุรกิจ และนำไปสู่การตัดสินใจอย่างสมเหตุสมผล โดยการคิดเชิงวิเคราะห์สำหรับนักธุรกิจมีองค์ประกอบที่สำคัญแบ่งออกเป็น 4 องค์ประกอบ ได้แก่ ความสามารถในการตีความ ความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่จะวิเคราะห์ ความช่างสังเกต และความสามารถในการหาความสัมพันธ์เชิงเหตุผล ขั้นตอนการคิดเชิงวิเคราะห์มีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับการดำเนินธุรกิจ ช่วยในการคิดและตัดสินใจในเรื่องต่างๆ ที่เกิดขึ้น การคิดเชิงวิเคราะห์จึงเป็นจะช่วยให้นักธุรกิจมองเห็นประเด็นในเรื่องราวต่างๆ สามารถแยกแยะสาระของเรื่องราวที่เกิดขึ้น ทำความเข้าใจ ตระหนักรู้ต่อเรื่องราวนั้นอย่างแท้จริงจนนำไปสู่การคิดและตัดสินใจที่เหมาะสมกับการดำเนินการทางธุรกิจ ในส่วนของพฤติกรรมที่บ่งชี้การคิดเชิงวิเคราะห์ของนักธุรกิจส่วนใหญ่จะเป็นลักษณะของพฤติกรรมทางความคิด ที่แสดงออกมาด้วยความรู้สึก และส่งผลต่อพฤติกรรม การนำการคิดเชิงวิเคราะห์มาประยุกต์ใช้ในการดำเนินการทางธุรกิจสามารถเป็นไปได้ และมีความเหมาะสมเป็นอย่างยิ่ง จะช่วยให้นักธุรกิจสามารถดำเนินธุรกิจได้อย่างรอบคอบ ลดความสูญเสียทางธุรกิจ ส่งผลให้มีความเข้มแข็งทางธุรกิจ

10. เอกสารอ้างอิง

- [1] AH - HR. (2018). *Future salary man learns co-AI, adjust the course, set up.* [Online]. Available: <https://www.prachachat.net/csr-hr/news-265322>. (in Thai).

- [2] Alton, Larry. (2018). *The 7 Elements of a Strong Business Model*, [Online]. Available: <https://www.entrepreneur.com/article/243753>.
- [3] C., Kriengsak. (2019). *Analytical thinking*, Bangkok, 2010. (in Thai).
- [4] Chiang Rai teacher. (2019). *Principles of teaching that emphasize analytical thinking*. [Online]. Available: <http://www.kruchiengrai.net/>. (in Thai).
- [5] C., Ruthairat, T., Phensri and K., Wasana. (2016). Teaching to promote critical thinking of nursing students in practicing practical experience. *Journal of the College of Nursing and Public Health Network*, 3(3), pp.233-245, Sep-Dec., (in Thai).
- [6] F., Robert. (2019). *Psychology and your life with P.O.W.E.R learning* Dubuque, McGraw-Hill Education.
- [7] Jakus and Zubcic. (2014). Analytical and critical thinking skills in public relations, *MINIB*, 4(4), pp.3-11.
- [8] R., J., Marzano. (2007). *The art and science of teaching: A comprehensive framework for effective instruction*, Alexandria, VA: Association for Supervision and Curriculum Development.
- [9] M., Suwit. (2019). *The concept of the Thai 4.0*. [Online]. Available: <http://planning2.mju.ac.th/government>. (in Thai).
- [10] _____. (2014). *Analytical teaching strategies*. Bangkok, Picture prints. (in Thai).
- [11] _____. (2015). *Complete machine for thinking*. Bangkok, Picture prints. (in Thai).
- [12] K., Robbins. (2011). Problem Solving, Reasoning, and Analytical Thinking in a Classroom Environment, *The Behavior Analyst Today*, 2(1), pp.41-48, Jan-Mar.
- [13] S., S., Budi. (2018). Teaching Models to Increase Students' Analytical Thinking Skills. *Advances in Social Science, Education and Humanities Research*, vol. 125, pp.216-218, Jan-Mar.
- [14] S., Praphan. (2008). *Development of thinking*. Bangkok, 9119 Printing techniques. (in Thai).